

Ohjeistus vanhemmille: leirikoulun suunnittelun lähtökohdat ja varainkeruun pelisäännöt.

Leirikoulu on opetussuunnitelman tavoitteiden mukaista koulun toimintaa, joka kirjataan koulun lukuvuosisuunnitelmaan. Toteutuakseen leirikoulut vaativat yleensä ulkopuolista rahoitusta ja vanhempien varainkeruutyötä. Varainkeruu on kuitenkin lapsille ja vanhemmille vapaaehtoista eli jokaisella lapsella tulee olla mahdollisuus osallistua leirikouluun, riippumatta siitä, ovatko hän tai hänen vanhempansa osallistuneet varojen keräämiseen. Tämän ohjeen tarkoituksena on avata vanhemmille leirikoulun suunnitteluun ja erityisesti varojen keräämiseen liittyviä pelisääntöjä.

Leirikoulun suunnittelun lähtökohdat:

1. Tarkista onko omassa kunnassasi ohjeistusta leirikoulun suunnitteluun ja järjestämiseen. Tällaisia ohjeita on mm. Espoolla, Nurmijärvellä ja Oulussa. Espoo on linjannut, että kaikki alakoulujen leirikoulut toteutetaan kotimaassa. Linjaus on erittäin kannatettava, jotta kaikilla lapsilla olisi mahdollisuus osallistua leirikouluun.
2. Leirikoulu on vapaaehtoinen lisä luokan toimintaan. Leirikoulun suunnittelu tulee tehdä koulun/opettajan, vanhempien ja oppilaiden välisessä yhteistyössä. Opettajalla on jakamaton vastuu oppilaista ja heidän turvallisuudesta leirikoulun aikana, joten lopullinen päätäntävalta leirikoulukohteen valinnasta ja järjestelyistä on opettajalla.
3. Leirikoulu on opetussuunnitelman tavoitteiden mukaista koulun toimintaa, joka kirjataan koulun lukuvuosisuunnitelmaan.
4. Leirikoulukohde ja sen ohjelma valitaan siten, että leirikoulu on mahdollista toteuttaa turvallisesti.
5. Leirikoulut vaativat toteutuakseen yleensä ulkopuolista rahoitusta. Leirikouluja voidaan tukea oppilaiden ja huoltajien yhteisesti keräämillä varoilla. Varojen keruun tulee olla oppilaille ja vanhemmille vapaaehtoista.

6. Jokaisella oppilaalla tulee olla mahdollisuus osallistua koulun opetussuunnitelman ja siihen perustuvan vuotuisen suunnitelman mukaiseen toimintaan riippumatta siitä, ovatko hän tai hänen vanhempansa osallistuneet varojen keräykseen.
7. Oppilasta ei voi velvoittaa lähtemään mukaan leirikouluun. Jos oppilas ei osallistu leirikouluun, hänelle järjestetään sen aikana opetussuunnitelman mukaista opetusta omassa koulussa.

Varainhankinnan käynnistäminen

1. Leirikoulun suunnittelu lähtee liikkeelle keskustelusta luokanopettajan/ryhmänoijaajan kanssa.
2. Leirikoulun suunnittelu kannattaa aloittaa ajoissa, jotta varainkeruuseen jää riittävästi aikaa. Esimerkiksi, jos leirikoulu toteutetaan 6. luokan syksyllä, niin suunnittelu on hyvä aloittaa jo 3. luokan syksyllä.
3. Leirikoulun suunnittelua varten luokkaan on hyvä perustaa **luokkatoimikunta tai vanhempien tiimi**. Luokkatoimikunnan perustaminen voi lähteä liikkeelle yksittäisen vanhemman aloitteesta. Luokkatoimikunnan perustamiskokoukseen tulee kutsua luokan kaikki vanhemmat Luokanopettaja/ryhmänoijaaja välittää mielellään valmiin kutsun kaikille vanhemmille. On tärkeää käyttää useampaa viestintäkanavaa, jotta viesti tavoittaisi kaikki luokan vanhemmat.

Luokkatoimikunnan perustamisen yhteydessä tulee tehdä pöytäkirja tai vastaava laillisuusasiakirja, josta käy ilmi, että vanhemmat ovat yhteisessä kokoontumisessaan perustaneet luokkatoimikunnan ja päättäneet **avata tilin** leirikoulun toteuttamista varten. Pöytäkirja tarvitaan tilin avaamisen yhteydessä.

Pöytäkirjasta tulee käydä ilmi:

- Luokkatoimikunnan yhteyshenkilöt. Mielellään 2 henkilöä, joista toinen toimii varayhteyshenkilönä.
- Päätöksentekoon liittyvät toimintatavat.
- Luokkatilin omistaja, tilin käyttöön oikeutetut henkilöt (vähintään 2, mutta mielellään 3 henkilöä) sekä tiliin liitettävät palvelut muutos- ja lopetusoikeuksineen.

4. Varojen keruuseen ja käyttöön liittyvistä pelisäännöistä on tärkeä sopia selkeästi ja kirjata ne ylös pöytäkirjaan:

- miten varainhankintaa tehdään
- miten menetellään, jos varoja ei saada kerättyä tarpeeksi
- miten mahdollisesti ylijäävät varat käytetään
- miten menetellään, jos luokkaan tulee uusi oppilas tai oppilaita
- miten menetellään, jos oppilas tai oppilaita siirtyy toiseen kouluun
- valvojiksi lähtevien huoltajien matkakulujen hoitaminen.

Rahoitus, varainhankinta ja osallistuminen keräystoimintaan ovat kaikille osapuolille vapaaehtoisia. **Varoja kerätään koko luokan yhteiseen kassaan, eikä oppilaskohtaista kirjanpitoa käytetä.**

5. Leirikoulusta on tehtävä suunnitelma koulun lukuvuosisuunnitelmaa varten, koska hanke on osa koulun toimintaa. Tässä suunnitelmassa tulee olla esittely mm. vaihtoehtoisista retkikohteista, arvio kustannuksista ja millä tavoin rahoitus aiotaan järjestää. Varainhankinta ei kuulu opettajan tai koulun velvollisuuksiin.

6. Leirikoulun mahdollisia rahoitustapoja

- Koululta tuleva rahoitus.
- Vanhempainyhdistysten, vanhempaintoimikuntien, luokkatoimikuntien ym. lahjoitukset.
- Vanhempien/oppilaiden varainkeruu yhteistyössä koulun kanssa.
- Vanhempien varainkeruu itsenäisesti
- Yrityksiltä saadut lahjoitukset ja sponsorointi.

7. Varainhankinnassa huomioitavaa

- Realistiset tavoitteet ja aikataulu.
- Oppilaiden osallistaminen varainhankintaan.
- Avoin viestintä! Esimerkiksi luokkatoimikunnan kokoontumisten muistiot on hyvä laittaa tiedoksi kaikille luokan vanhemmille.
- Kannustava ilmapiiri, yhdessä tekeminen ja onnistumisista iloitseminen.

8. Vastuut ja vakuutukset

Opettajalla on jakamaton vastuu oppilaistaan koko leirikoulun ajan. Leirikouluun tarvitaan mukaan valvojiksi myös vanhempia tai muita aikuisia. Leirikoulun aikana opettajalla ja oppilailla on voimassa samanlainen vakuutusturva kuin tavallisen koulupäivän aikana. Vakuutus ei sisällä oppilaiden matkatavaravakuutusta, joten vanhempia tulee informoida matkatavaravakuutuksen ottamisesta. Vakuutus ei myöskään kata vapaa-aikanaan mukana olevia vanhempia tai muita aikuisia.

9. Leirikoulun säännöt

Ennen leirikouluun lähtöä laaditaan opettajan johdolla leirikoulun pelisäännöt, jotka jokainen hyväksyy. Pelisäännöt käydään läpi yhdessä oppilaiden ja vanhempien kanssa. Opettaja laatii leirikoulusta leirikoulusopimuksen, jonka allekirjoittavat opettaja, oppilas ja huoltaja. Sopimuksessa varmistetaan, että kaikki osapuolet sitoutuvat noudattamaan leirikoulun sääntöjä. Mallipohja leirikoulusopimukselle löytyy esimerkiksi verkko-osoitteesta: <https://www.leirikoululahettilas.fi/files/Leirikoulusopimus%281%29.pdf>

10. Leirikoulun jälkeen

Leirikoulu tarjoaa parhaimmillaan ikimuistoisia kokemuksia oppilaille ja mukana oleville aikuisille. Leirikoulu vahvistaa luokan ryhmähenkeä ja kaverisuhteita. Leirikoulupäivien kokemuksia on mukava muistella seuraavan kouluvuoden aikana, jos koettua on kirjattu vaikkapa yhteiseen blogiin. Innokkaita kirjoittajia ja kuvaajia löytyy varmasti sekä oppilaista että aikuisista. Opettajan työ helpottamiseksi, joku ryhmän muista aikuisista voi ottaa vastuulleen viestinnän koordinoinnin.

11. Lisätietoa:

Opetushallituksen ohje retkien ja leirikoulujen maksuttomuudesta
<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/koulun-retket-ja-leirikoulut>

Leirikoulukohteita: <http://www.leirikoululahettilas.fi/fi/leirikoulukeskukset>